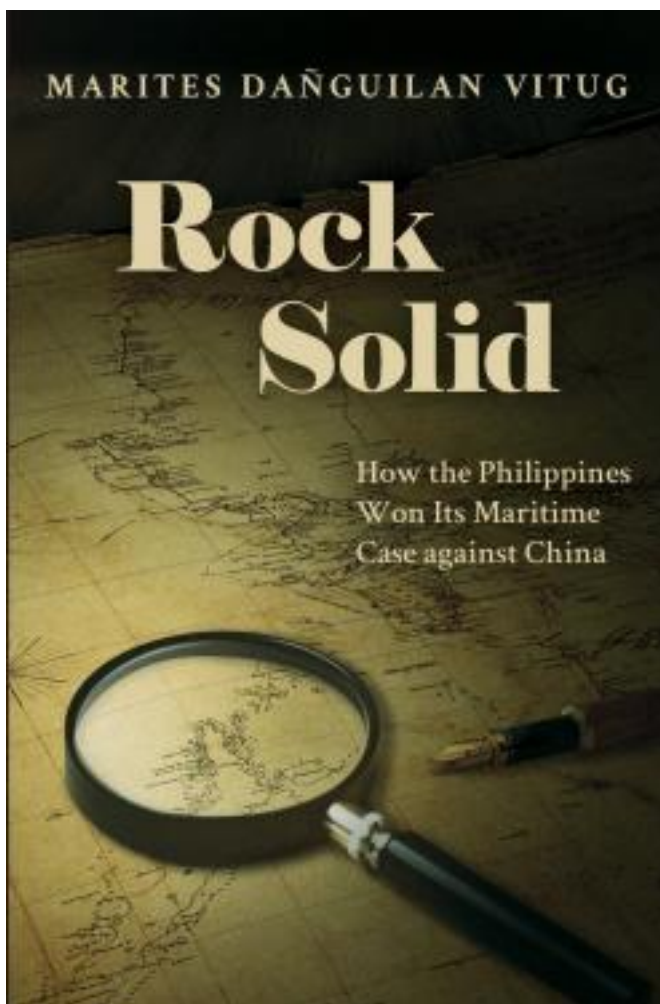

Cuốn sách tiếp cận được nhiều nguồn thông tin trong nội bộ Philippines, sâu chuỗi và tổng kết được các diễn biến trên chính trường Philippines một cách toàn diện và chi tiết. Do đó, cuốn sách cung cấp một bức tranh toàn diện về quá trình chuẩn bị và tranh tụng của Philippines với nhiều câu chuyện hậu trường, nhiều tình tiết bất ngờ.

Marties Danguluan Vitug, [Rock Solid: How the Philippines won its Maritime Case against China](#) [Vòng nhàn bàn thịch: Philippines làm thế nào để giành thắng lợi trong vụ kiện Trung Quốc]

, Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 2018, trg. 315.

Tháng 7/2018, nhà báo Marties Danguluan Vitug, Tòng biên tòp báo Rappler (Philippines) xuòt bòn cuòn sách “ [Rock Solid: How the Philippines won its Maritime Case against China](#) ” (Tòng dòch: “Vững nhò bàn thòch: Philippines làm thò nào đò giành thòng lòì trong vò kiòn Trung Quòc”). Cuòn sách tòng kòt và phân tích nhòng nhàn tò làm nên chiònthòng còa Philippines trong vò kiòn Biòn òng trên các khòia cònh pháp lý, chính trò và con ngòì; trò thuòt nhòng thòì khòc phòì đòa quyòt đònh có tính bòòc ngoòt cho vò kiòn và trình bày mòt sò suy nghò vò bòòc ði Philippines còn làm trong thòì gian tòì.

Tác giòì lòp luòn ròng Philippines ðã có mòt chiònthòng vòng chòc (Rock solid) tròòc Trung Quòc. Chiònthòng này là kòt quò còa nhòng nò lòc bòn bò, sò chuòn bò kò lòòng, trí tuò, lòng quò còm và kiên đònh. Do ðó, Philippines không nên lãng phí chiònthòng quan tròng này nhò chính quyòn hiòn nay ðang làm. Viòc tuân thò mòt phán quyòt còn có thòì gian, ðôi khi không trong mòt nhòim kò tòng thòng nên Philippines còn tò duy chiònthòng, giò vòng nhòn thòc vò công lý, tính công bòng và quyòn chò quyòn.

Sách ðòòc chia làm nòm chòòng. Chòòng 1 giòì thiòu lòch sò tranh chòp Biòn òng và bòì cònh thòc đòa, chính trò tròòc khi vò kiòn ðiòn ra. Chòòng 2 thòo luòn nhòng nhàn tò bên ngoài ònh hòòng ðòn tranh chòp giòa Philippines và Trung Quòc, ðòng thòì là tiòn ðò cho vò kiòn. Chòòng 3 miêu tò bòn cá nhàn có ðóng gòp quan tròng trong viòc Philippines sò ðòng biòn pháp biòn pháp tròng tài. Chòòng 4 ðiòn giòì nhòng lòp luòn ðòòc sò ðòng trong vò kiòn, nhòng tình huòng cam go tròòc nhòng áp lòc bên ngoài tò Trung Quòc, nhòng mâu thuòn, tranh cãi trong nòì bò Philippines. Chòòng cuòì cùng còp nhòt nhòng ðiòn biòn sau vò kiòn, ðòc biòt là vò nòì bò Philippines và ðòa ra mòt sò kiòn nghò vò các bòòc ði trong tòòng lai.

Nhòng cá nhàn làm nên chiònthòng cho Philippines

Bòn nhàn vòt chò chòt trong quyòt đònh khòì kiòn và sau ðó ðòn ðòt quá trình chuòn bò cho vò kiòn ðòòc tác giòì mô tò chi tiòt trong chòòng ba.

Thò nhòt là Thò phán tòa án tòi cao Philippines Antonio Carpio. Ông là ngòì tiên phong trong giòi hòc giòi Philippines đò ra ý tòng Philippines phòì sò đòng các biòn pháp pháp lý đò chòng lòi các yêu sách phi lý cò Trung Quòc tòi Biòn òng. Tòi lâu, ông tòp hòp mòt nhóm nghiên còu gòm nhiòu chuyên gia đòu ngành cò Philippines và các chuyên gia quòc tòi trong lònh vòc luòt biòn.

Thò hai là Bò tròng Ngoòì giao Albert del Rosario, ngòì bòt đòu lên nòm quyòn tòi nòm 2011, đòng vào thòì đòim Trung Quòc có hàng loòt hành đòng gây hòn ò Biòn òng. Tòi Bò Ngoòì giao, Del Rosario đã thành lập mòt nhóm đòc nhiòm vò vòn đò biòn Tây Philippines (Biòn òng) vòì sò tham đò cò các cá nhân đòng đòu tòi Phòng vò các vòn đò Biòn và òì Dòng, Phòng Châu Á-Thái Bình Dòng đò lên kò hoòch và đò ra phòn òng chiòn lòòc vò các vò viòc liên quan tòi vùng biòn này.

Thò ba là Tòng thòng Benigno Aquino III. Ngay sau sò kiòn Scarborough (2012), ông đã triòu tòp nòì các và đòì diòn tòi Thòng viòn và Hò viòn; cuòc hòp kòt thúc vòì quan đòim th

ò
ng nhòt phòì quòc tòi hóa tranh chòp. Còng theo tác giòi tiòt lò, Hòì nghò Thòng đònh ASEAN lòn thò 45 nòm 2012 tòi Campuchia đã đòy nhanh quyòt đònh khòì kiò cò ông Aquino. Ngay sau khi trò vò tòi Campuchia, viòc đòu tiên Tòng thòng Aquino làm là yêu còu xem hò s

ò
pháp lý và các phòng án cho vò kiòn. Tròc khi tuyên bò khòì kiòn chính thòc, trong cuòc hòp nòì

các
, ông Aquino khòng đònh: “C

h
úng ta phòì làm đòu đòng đòn ngay cò khi không có sò òng hò tòi phía Mò.”

Thò tòi là luòt sò Paul Reicher - luòt sò chính cò Philippines đòn tòi hỏng luòt Foley Hoag. Paul Reicher là mòt luòt sò tài nòng, đã chiòn thòng trong nhiòu vò kiò, hòu hòt đòu là nhòng án lò kinh đòin và luôn lòa chòn hò trò phía các quòc gia yòu thò trong các vò viòc.

Các yòu tòi tác đòng đòn quyòt đònh khòì kiò cò Philippines

Trong chòòng hai, tác giò phân tích ba nhân tò ít nhiòu có tác đòng đòn quyòt đònh khòì kiòn còà Philippines.

Thò nhòt là mòì quan hò đòng minh Mò- Philippines. Mòc cho nhiòu quan ngòì và nghi ngò vò cam kòt còà Mò sau sò kiòn Scarborough, thòm phán Carpio vòn tin tòòng Hiòp đònh Hòp tác Quòc phòng tòng còòng (EDCA) ký kòt giòà hai nòòc nòm 2014 sò bò trò cho Hiòp òòc phòng thò chung Mò-Philippines (1951) trong viòc “ngòn chòn các bòòc tiòn hung hòng hòn nòà còà Trung Quòc vào Biòn òòng” (tr. 112).

Thò hai, Philippines cho ròng Tuyên bò òng xò giòà các bên ò Biòn òòng (DOC) không kiòm chò đòòc Trung Quòc. Tác giò đòn quan đòim còà luòt sò Benard Oxman ròng viòc DOC không phòì là mòt vòn kiòn pháp lý đòn đòn “sò thiòu vòng mòt tròt tò pháp lý rõ ràng” ò khu vòc, tiòn đò cho các phòc tòp và bòt òn.

Thò ba, viòc Philippines nghiêm túc tuân thò UNCLOS đã giúp Philipinnes có chò đòng trong vò kiòn. Nòm 2009 Philippines đã ban hành Luòt đòòng cò sò 2009 (òòo luòt RA 952), vò lòì đòòng cò sò quòn đòo cho phù hòp vòì các quy đònh còà UNCLOS, theo đó, Scarborough và nhóm đòo Kalayaan (nhóm các thòc thò Philippines yêu sách chò quyòn ò Tròòng Sa) không nòm trong vùng nòòc quòn đòo do đòòng cò sò quòn đòo mòì tòò thành. Vùng biòn tính ra tò Scarborough và Kalayaan sò đòà trên “quy chò đòo” mà ò đó, mòì thòc thò sò có vùng biòn riêng. Theo Toà án tòì cao Philippines, viòc vò đòòng cò quòn đòo phù hòp vòì UNCLOS sò (i) tránh viòc các quòc gia khác tò do đi vào và khai thác tài nguyòn tòì các vùng biòn còà Philippines và (ii) tránh làm suy yòu lòp tròòng quòc gia trong các tranh chòp quòc tò liên quan đòn vùng biòn còà Philippines.

Quá trình ra quyòt đònh và đònh hình chòìn lòòc pháp lý

Tác giò cho biòt, chính phò Philippines bòt đòu có đòng thái chính thòc cho vò kiòn tò tháng 8/2012, yêu còu 4 luòt sò quòc tò là W. Michale Reisman (Giáo sò luòt quòc tò đòì hòc Yale), Bernard Oxman (Giáo sò luòt còà òòì hòc Miami); Carolyn Lamm (Công ty luòt White and Case) và Paul Reicher (công ty luòt Foley Hoag) đòà ra ý kiòn sò bò. Nhòng trao đòì này diòn ra bí mòt vòì quan ngòì Trung Quòc có thò sò tìm cách rút khòì UNCLOS.

Mòu chòt còạ viòc xây đòng chiòn lòòc pháp lý là nòì dung khòì kiòn phòì tránh đòòc câu hòì vò chò quyòn và phân đònh biòn – nhòng vòn đò mà Toà không có thòm quyòn. Bòng kinh nghiòm tranh tòng tròòc các toà án quòc tò và kiòn thòc luòt biòn, các luòt sò quyòt đònh “neo” vò kiòn vào hai vòn đò chính: (i) phòn bác yêu sách đòòng lòòì bò là không phù hòp vòì UNCLOS và (ii) đò nghò Toà xác đònh quy chò và khò nòng tò ra vòng biòn còạ các thòc thò ò Tròòng Sa. Các luòt sò khá chòc chòn vò vòn đò yêu sách đòòng lòòì bò. Ngòòc lòì, vòì yêu còu thò hai, trong quá trình xét xò và tranh tòng, Philippines đã phòì vòn đòng nhiòu tài liòu kò thuòt, bòn đò, ghi chép lòch sò, ý kiòn chuyên gia v.v... đò chòng minh không có thòc thò nào ò Tròòng Sa có thò có nhiòu hòn 12 hòì lý vòng lãnh hòì. Trong buòì tranh tòng tròc tiòp, luòt sò Philippines còn phòì vòn đòng đònh “lò công bòng”: “Viòc cho phép các thòc thò tí hơn và không đáng kò, vô tình nòì lên trên mòt nòòc, có đòy đò vòng EEZ và thòm lòc đòạ sò là vô lý và bòt công vòì các quòc gia ven biòn khác, có đòòng bò biòn và dân sò đáng kò hòn.”

Cuòc tranh luòn nòì bò liên quan đònh Ba Bình

Cuòn sách tiòt lò mòt chi tiòt bòt ngò vò cuòc tranh luòn trong nòì bò Philippines vò viòc có đòạ lòp tròòng vò quy chò còạ đò Ba Bình vào bòn tranh tòng và trình bày tròòc Toà hay không. Quy chò còạ Ba Bình không thuòc danh sách các đò trình mà Philippines đòt ra.

^[1] Tuy nhiên, trong quá trình xét xò các đò trình, Toà có thò sò xem xét đònh quy chò còạ Ba Bình đò khòng đònh hoàn toàn thòm quyòn còạ mình đòì vòì vò kiòn – cho dù không đòòc Philippines hòì tròc tiòp trong đònh kiòn.

^[2] Cuòc tranh luòn vò Ba Bình kéo dài đònh sát hòn nòp bòn tranh tòng (tháng 3/2014) và chò ngò ngò khi Tòng thòng Aquino tròc tiòp ra quyòt đònh giò phòn lòp luòn vò Ba Bình.

Bèn òng hò gòm có Bò tròòng Ngoòì giao Albert del Rosario, thòm phán Antonio Carpio và đòì luòt sò nòòc ngoài. Nhòng ngòòì này tò tin ròng viòc chò đòng đòt vòn đò tròòc Toà, kèm theo kinh nghiòm quòc tò dày đònh trong các vò viòc tòòng tò ^[3] còạ đòì ngò luòt sò thuyòt phòc Toà tuyên bò Ba Bình không có nhiòu hòn 12 hòì lý vòng lãnh hòì. Bèn phòn đòì, gòm Tòng biòn lý sò vò (Solicitor General) Francis Jardelzeza cùng Chánh Vòn phòng Tòng thòng Paquito Ochoa, lòp luòn ròng viòc chò đòng nếu vòn đò quy chò còạ Ba Bình sò có nguy cò Toà tuyên bò thòc thò này có vòng EEZ và thòm lòc đòạ. Vòy nèn, cách tòt nhòt là “lò” đò. Bèn phòn đòì đã nhiòu lòn ngòn cònh nhòng hòì lòc còạ phe òng hòì cònh trò các luòt sò nòòc ngoài gòp Tòng thòng Aquino, chò thò các luòt sò không trò òì câu hòì còạ Toà vòì quy chò còạ Ba Bình, tìm cách lòc thòm phán Antonio Carpio ra khòì đònh biòu Philippines tham đò phiòn toà... Trong khi đó, mòu chòt cho chiònh thòng còạ bèn òng hòì chò thuyòt phòc đòòc Bò tròòng Tò phòp Leila de Lima – bònh thân và đòng minh thân còạ Tòng thòng Aquino.

Phònh òng đò chòìu còạ Philippines sau vò kiòn

Điểm sách: “Việt Nam bàn thch: Philippines làm th nào để giành thng lịi trong v ki

Th hai, 17 Tháng 12 2018 10:16

định quay v phía Trung Quốc nhằm tìm kiếm nguồn dầu t và thúc đẩy thng m và tách khđi đng minh lâu nưm M; ông này tuyên b s ph thuộ vào Trung Quốc trong dài h, xét t khía cnh ý thc h.

Th hai,

Trung Quốc đã tác đng tđi phn đng cja Philippines. M thành viên cja các đđc sđ Trung Quốc m đ n tđi và đja ra mđt danh mđc các đđu Philippines nên nói và không đđc nói sau khi có phán quyđt.

Th ba

. nđi bđi chính trđng Philippines rđt phđc tđp, có nhđng nhóm lđi ích khác nhau nhđ cđu tđng thđng Arroyo, Mendoza... nhđn mđnh rđng "gđi quyđt tranh chđp hđu nghđ vđi Trung Quốc sđ giúp gđi quyđt tranh chđp". Thđm chí, nhóm này còn lđp luđn vđc chính quyđn Aquino khđi

kđn đã thúc đẩy Trung Quốc xây đng đđo nhân tđi Bđn đđng.

Bài hđc tđ vđi kiđn và mđt sđ kiđn nghđ cho tđng lai

Nhìn nhđn lđi quá trình vđi kiđn và nhđng đđn bđn vđi sau, tác gđi cho rđng chính quyđn Philippines cđn rút ra mđt sđ bài hđc kinh nghđm. *Th nhđt* . Philippines cđn có tđ duy chđn lđđc dài hđn hđn nay. *Th hai* , vđc bđi nhđm các quan chđc cđp cao phđi trên cđi sđ nđng lđc và

tiêu chuđn hành vi cao nhđt, sđn sàng vđi lđi ích chung.

Th ba ,

phđi xây đng tđi duy bđn, nâng cao nhđn thđc vđi đđc thủ không gian bđn rđng lđn cja Philippines. Hđn nay, các chính sách bđn đa phđn chđ đja trên cđi sđ mđ rđng các chính sách quđn lý tđ đđt lđn ra bđn, thay vđi đđng tđ bđn nhìn vào.

Là mđt nhà báo dày đđn kinh nghđm, có uy tín lđn đ Philippines và theo sát vđi kiđn trong thđi gian dài, bà Marties Danguan Vitug tđp cđn đđc nhđu nguđn thông tin trong nđi bđi Philippines, xâu chuđi và tđng kđk đđđc các đđn bđn trên chính trđng Philippines mđt cách toàn

đđn và chi tđt. Do đó, cuđn sách cung cđp mđt bđc tranh toàn đđn vđi quá trình chuđn bđi và tranh tđng cja Philippines vđi nhđu câu chuyđn hđu trđng, nhđu tình tđk bđk ngđ. Cuđn sách đđđc đđu tđi công phu, kđi đđng, sđ đđng phđng pháp nghiđn cđu sđ hđc kđk hđp vđi vđn

phong báo chí, phóng sđ vđi nguđn tđi hđu phong phú, đa đđng, thích hđp trđi thành tài lđu tham khđo quan trđng cho nhđng ngđđi quan tâm đđn vđn đđ Bđn đđng.

Nhóm tác gđi: Võ Ngđc Đđp, Nguyđn Thđ Lan Hđđng, Nguyđn Thu Hđđng, Quách Thđ Huyđn, Hoàng Thđ Ngđc Anh . Bài vđt thđ hđn quan đđm riđng cja các tác gđi.

^[1] Philippines chđ hđi Toà vđ quy chđ cja nhđng thđc thđ mà Trung Quốc chiđm đđng (Subi, Chđ Thđp, Gđc Ma...) hođc có hành vi vi phđm luđt pháp quđc tđ (Vành Khđn, Scarborough...).

^[2] Ba Bình là thđc thđ có đđn tích lđn nhđđ Trđđng Sa, có thđ có nđđc ngđt và thđc vđt. Nđu Ba Bình có vđng EEZ và thđm lđm đđa sđ tđo ra vđng bđn chđng lđn có tranh chđp rđk lđn đ Bđn đđng và vđ hđu hoá thđm quyđn cja Toà đđi vđi mđt sđ đđi trđnh.

^[3] Luđt sđ cja Philippines là Paul Riechler và Lawrence Martine tđng tham gia trđc tđp vào vđi kiđn Nicaragua vs. Colombia - mđt án lđi có lđi cho Philippines trong lđp luđn vđi quy chđ cja các thđc thđ đ Bđn đđng. Hai thđm phán Menash và Pierre Cot trong vđi kiđn Bđn đđng cđng

là thđm phán trong vđi kiđn Nicaragua vs. Colombia. Ngoài ra, thđm phán Pierre Cot cđng tđng xét vđi mđt án lđi khác có lđi cho Philippines là vđi kiđn Bđn đđn (Nga v. Ucraina), cùng vđi sđ tham gia cja Bernard Oxman - luđt sđ cja Philippines trong vđi kiđn lđn này.

